

УДК 336.71:004.9

І. М. Макаrchук,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6658-8771>

І. В. Грановська,

к. е. н., доцент, доцент,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4270-5001>

Ю. В. Кривенко,

к. е. н., доцент, доцент,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0473-8101>

І. В. Мидловець,

аспірант 1-го року навчання, спеціальність

"Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок",

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9544-2886>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.9.364

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

I. Makarchuk,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

I. Hranovska,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

Y. Kryvenko,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

I. Mydlovets,

Postgraduate Student, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

THE DIGITALIZATION OF BANKING SERVICES UNDER MARTIAL LAW

В умовах воєнного стану банківська система України зазнає суттєвих трансформацій, що обумовлено як зовнішніми, так і внутрішніми факторами. Цифровізація банківських послуг виступає ключовим інструментом забезпечення безперервності фінансових операцій, підвищення ефективності функціонування банків та забезпечення доступу населення до фінансових ресурсів. В умовах обмеженого функціонування фізичної інфраструктури саме цифрові канали обслуговування забезпечують стабільність фінансової системи. Важливим аспектом є те, що цифрові сервіси дозволяють оперативно адаптувати банківські процеси до змінного середовища, зокрема шляхом впровадження мобільних додатків, дистанційної ідентифікації клієнтів та електронних платіжних інструментів. Це сприяє підвищенню швидкості обслуговування та зниженню операційних витрат банківських установ. Крім того, цифровізація забезпечує розширення фінансової інклюзії, оскільки надає можливість отримання банківських послуг незалежно від місця перебування клієнта. Водночас посилюється значення кібербезпеки, що вимагає від банків постійного вдосконалення систем захисту інформації та управління цифровими ризиками.

Digitalization of banking services in Ukraine under wartime conditions represents a key direction of transformation of the financial sector in an environment of increased risks, limited functioning of physical infrastructure, and the necessity to ensure the continuity of financial operations. The relevance of the study is determined by the need to enhance the resilience and adaptability of the banking system, ensure uninterrupted access to financial services, and strengthen financial stability through the implementation of digital technologies. The purpose of the research is to identify the role of digitalization in ensuring the stability of the banking system of Ukraine and to assess its impact on the efficiency of banking operations in wartime conditions. The study applies system analysis, structural-functional and comparative methods, statistical generalization, and analysis of official data from the National Bank of Ukraine.

The results demonstrate that the expansion of digital banking services, including mobile banking, internet platforms, and contactless payment systems, has ensured the continuity of financial transactions even under conditions of limited physical access to bank branches. It has been established that the share of cashless transactions increased from 50% in 2019 to over 90% in 2023—2025, indicating a high level of digital maturity of the banking sector. At the same time, the number of bank branches has significantly decreased, confirming the transformation of organizational models toward digital formats of service delivery. The study also reveals that digitalization contributes to cost optimization, acceleration of operational processes, and improvement of customer service quality.

At the same time, the research identifies cybersecurity risks as a critical challenge associated with the expansion of digital financial services, emphasizing the need to strengthen information protection systems and regulatory supervision. The study substantiates that digitalization performs a compensatory function, ensuring the stability of the banking system under crisis conditions and expanding financial inclusion. The practical significance of the research lies in the possibility of applying its results to improve digital transformation strategies of banks, enhance regulatory mechanisms, and ensure sustainable development of the banking sector in the context of wartime and post-war recovery.

Ключові слова: цифровізація, банківські послуги, фінанси, воєнний стан, банківський менеджмент, фінансова інфраструктура, кібербезпека.

Key words: digitalization, banking services, finance, martial law, banking management, financial infrastructure, cybersecurity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Під час воєнного стану банківська система України функціонує в умовах підвищеної невизначеності, значних ризиків та структурних трансформацій, що обумовлює необхідність пошуку ефективних інструментів забезпечення її стійкості та безперервності діяльності [8]. Повномасштабні військові дії спричинили суттєві виклики для фінансової інфраструктури, зокрема пошкодження матеріально-технічної бази банківських установ, обмеження доступу до відділень у окремих регіонах, міграцію населення та зміну поведінкових моделей клієнтів. У таких умовах особливої актуальності набуває цифровізація банківських послуг як ключовий механізм адаптації банківського сектору до кризових явищ.

Цифровізація банківської діяльності передбачає впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у процеси надання фінансових послуг, що дозволяє забезпечити їх доступність, оперативність та ефективність незалежно від фізичного розташування клієнтів і банківських установ. В умовах війни саме дистанційні канали обслуговування — інтер-

нет-банкінг, мобільні додатки, безконтактні платіжні системи — стають основними інструментами взаємодії між банками та клієнтами. Це зумовлює необхідність переосмислення ролі цифрових технологій у функціонуванні банківської системи та їх значення для забезпечення фінансової стабільності.

Водночас цифровізація банківських послуг супроводжується низкою викликів, серед яких особливе місце займають питання кібербезпеки, захисту персональних даних та управління цифровими ризиками. Зростання обсягів онлайн-операцій та активне використання електронних платіжних інструментів підвищує вразливість банківських систем до кібератак, що в умовах воєнного стану набуває особливої загрози. У зв'язку з цим постає необхідність удосконалення механізмів захисту інформаційних систем банків та забезпечення довіри клієнтів до цифрових сервісів.

Крім того, важливим аспектом є зміна структури банківської діяльності під впливом цифровізації. Традиційні моделі функціонування банків, що базувалися на розгалуженій мережі фізичних відділень, поступово трансформуються у цифрові платформи, орієнтовані на клієнтоцентричний підхід. Це передбачає інтеграцію інноваційних технологій, таких як штуч-

ний інтелект, великі дані, хмарні сервіси, що дозволяють банкам підвищувати якість обслуговування та адаптуватися до змінних умов ринку.

Особливої уваги потребує питання забезпечення фінансової інклюзії в умовах воєнного стану. Значна частина населення, яка була змушена змінити місце проживання або перебуває у зонах із обмеженим доступом до банківської інфраструктури, отримує можливість користуватися фінансовими послугами саме завдяки цифровим технологіям [11]. Таким чином, цифровізація банківських послуг виступає важливим інструментом соціально-економічної підтримки населення та забезпечення доступу до фінансових ресурсів.

Разом із тим, існує низка невирішених питань, пов'язаних із оцінкою ефективності цифровізації банківських послуг в умовах війни. Зокрема, потребує дослідження вплив цифрових технологій на фінансову стійкість банків, рівень їх прибутковості, структуру витрат та якість обслуговування клієнтів. Також актуальним є визначення оптимальних напрямів розвитку цифрових сервісів у контексті повоєнного відновлення економіки України.

З наукової точки зору проблема цифровізації банківських послуг в умовах воєнного стану пов'язана з необхідністю формування нових теоретичних підходів до дослідження цифрових трансформацій фінансового сектору. Традиційні моделі функціонування банківської системи потребують адаптації з урахуванням сучасних викликів, пов'язаних із цифровізацією, глобалізацією та кризовими явищами. Це обумовлює необхідність комплексного дослідження впливу цифрових технологій на функціонування банківського сектору.

З практичної точки зору, дослідження цифровізації банківських послуг має важливе значення для розробки ефективних стратегій розвитку банківського сектору в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Результати таких досліджень можуть бути використані при формуванні державної політики у сфері фінансової інфраструктури, розробці регуляторних механізмів, а також при вдосконаленні діяльності банківських установ.

Таким чином, постановка проблеми цифровізації банківських послуг в умовах війни обумовлена необхідністю забезпечення стійкості банківської системи, підвищення доступності фінансових послуг та адаптації банківської діяльності до нових умов функціонування. Вона має важливе наукове та практичне значення, оскільки сприяє формуванню ефективних ме-

ханізмів розвитку банківського сектору та фінансової інфраструктури України в умовах сучасних викликів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Цифровізації банківських послуг в умовах воєнного стану за останні роки присвячена значна кількість робіт сучасних вітчизняних науковців та практиків. Звернемо увагу на найбільш досліджені в науковій літературі аспекти цього напрямку. Науковці О. Копилова, Ю. Пічугіна, К. Гончар [4] дослідили основні чинники цифровізації банківського сектору України, обґрунтували етапність впровадження цифрових технологій у діяльність банків, що включає формування потреби, розробку технологічних рішень, їх аналіз, адаптацію та подальше вдосконалення, а також визначили ризики та перспективи розвитку цифрових сервісів у банківській сфері. А. Бондаренко та А. Подарин [2] аналізують особливості цифрової трансформації банківського сектору України, підкреслюючи активне впровадження цифрових інструментів, розвиток безконтактних платежів та зростання позицій України у міжнародних рейтингах цифрової конкурентоспроможності.

О. Стащук та Р. Мартинюк [6] зазначають, що впровадження сучасних цифрових технологій у банківську діяльність сприяє оптимізації витрат, зменшенню потреби у фізичній інфраструктурі та підвищенню ефективності обслуговування клієнтів, що набуває особливого значення в умовах обмежень воєнного часу. Водночас, незважаючи на значну кількість наукових публікацій, питання цифровізації банківських послуг в умовах війни залишаються недостатньо дослідженими, зокрема в частині оцінки їх впливу на стійкість банківської системи та забезпечення безперервності фінансових операцій.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є дослідження особливостей цифровізації банківських послуг в умовах воєнного стану та визначення її ролі у забезпеченні стійкості банківської системи України.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: аналіз сутності цифровізації банківської діяльності, дослідження сучасних тенденцій цифрової трансформації банківського сектору, а також визначення основних ризиків і перспектив розвитку цифрових банківських послуг.

Методологічною основою дослідження цифровізації банківських послуг є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечують комплексний аналіз організаційних, економічних та технологічних аспектів функціонування банківської системи. Використання системного підходу дозволило розглядати цифровізацію банківського сектору як складну багаторівневу систему, що включає взаємопов'язані елементи, зокрема банківські установи, цифрові платформи, платіжну інфраструктуру, регуляторне середовище та клієнтську базу.

Для дослідження організаційних трансформацій банківського сектору використано метод структурно-функціонального аналізу, що дозволив визначити зміну функцій банків у процесі цифровізації, а також оцінити вплив цифрових технологій на ефективність їх діяльності. Застосування цього методу дало можливість дослідити процес переходу від традиційної моделі банківського обслуговування до цифрових форматів, а також встановити взаємозв'язок між скороченням мережі відділень та розвитком дистанційних каналів обслуговування.

Метод порівняльного аналізу застосовано для дослідження динаміки розвитку цифрових банківських послуг в Україні, зокрема на основі статистичних даних Національного банку України щодо частки безготівкових операцій та кількості структурних підрозділів банків. Це дозволило виявити основні тенденції цифровізації банківського сектору, оцінити рівень цифрової зрілості фінансової системи та визначити особливості її трансформації в умовах воєнного стану.

У процесі дослідження також використано метод аналізу і синтезу, що дозволив узагальнити наукові підходи до визначення сутності цифровізації банківської діяльності, визначити ключові напрями впровадження фінансових технологій та сформулювати цілісне уявлення про роль цифровізації у забезпеченні стійкості банківської системи. Метод узагальнення застосовано для систематизації отриманих результатів дослідження та формування обґрунтованих висновків щодо розвитку цифрових банківських послуг.

Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні дані Національного банку України, аналітичні матеріали міжнародних фінансових організацій, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників. Використання достовірних джерел інформації забезпечило об'єктивність і наукову обґрунтованість отриманих результатів.

Етапи дослідження включали аналіз теоретичних основ цифровізації банківських послуг, оцінку сучасного стану цифрової трансформації банківського сектору України, дослідження впливу цифрових технологій на організаційну структуру банків та визначення перспектив розвитку цифрових фінансових сервісів. На завершальному етапі сформовано висновки щодо ролі цифровізації у забезпеченні стійкості банківської системи України та окреслено напрями її подальшого розвитку.

Таким чином, використання комплексного методологічного підходу дозволило забезпечити всебічне дослідження цифровізації банківських послуг в Україні, визначити її вплив на функціонування банківської системи та обґрунтувати напрями її подальшого розвитку в умовах сучасних викликів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Під цифровізацією банківської діяльності доцільно розуміти комплекс економічних, організаційно-управлінських та технологічних змін, спрямованих на впровадження цифрових інструментів у процеси надання фінансових послуг, що забезпечує їх доступність, швидкість та безперервність незалежно від зовнішніх умов функціонування [3; 4]. В умовах війни цифровізація набуває не лише інноваційного, але й критично необхідного значення для підтримки стабільності фінансової системи.

Цифровізація суттєво трансформує бізнес-моделі банківських установ, змінює підходи до формування банківських продуктів та послуг, а також забезпечує новий рівень комунікації з клієнтами. В умовах воєнного стану український банківський сектор продемонстрував високий рівень адаптивності, активно впроваджуючи дистанційні канали обслуговування, зокрема мобільний банкінг, інтернет-банкінг та безконтактні платіжні системи. Це дозволило забезпечити безперервність фінансових операцій навіть у регіонах із обмеженим доступом до фізичної банківської інфраструктури.

Цифровізація банківських послуг сприяє автоматизації значної кількості банківських процесів, що забезпечує підвищення ефективності діяльності банків та зниження операційних витрат. Основними напрямками підвищення продуктивності банківських процесів в умовах цифровізації є:

— автоматизація процесів кредитного скорингу та прийняття рішень щодо надання кредитів, що дозволяє скоротити час обробки заявок та мінімізувати ризики;

— використання технологій роботизованої автоматизації процесів (RPA) для виконання рутинних операцій, таких як обробка документів, проведення розрахунків та ведення обліку;

— впровадження електронного документообігу та цифрового підпису, що значно зменшує паперовий документообіг та підвищує швидкість здійснення операцій.

Важливим напрямом цифрової трансформації банківського сектору є інтеграція сучасних фінансових технологій, які суттєво змінюють традиційні підходи до організації банківської діяльності та формують нову модель функціонування фінансових установ. До ключових технологій, що визначають сучасний етап розвитку банківських послуг, належать штучний інтелект, машинне навчання, блокчейн та хмарні технології. Їх впровадження забезпечує не лише підвищення операційної ефективності, а й трансформацію процесів прийняття управлінських рішень на основі даних.

Зокрема, використання штучного інтелекту сприяє глибокому аналізу великих масивів інформації, прогнозуванню поведінкових моделей клієнтів та підвищенню якості стратегічного планування [6]. Технології машинного навчання дозволяють суттєво підвищити точність оцінки кредитних ризиків і ефективність виявлення шахрайських операцій, що є критично важливим в умовах зростання обсягів цифрових транзакцій. Водночас застосування блокчейн-технологій забезпечує високий рівень прозорості, надійності та захисту фінансових операцій, мінімізуючи ризики втручання та несанкціонованого доступу. Хмарні технології, у свою чергу, створюють передумови для масштабування цифрових сервісів, оптимізації витрат на ІТ-інфраструктуру та підвищення гнучкості банківських систем.

Таким чином, впровадження зазначених технологій формує основу для підвищення конкурентоспроможності банківських установ, сприяє розвитку інноваційних фінансових продуктів і забезпечує адаптацію банківського сектору до умов високої невизначеності. Узагальнена характеристика ключових технологій представлена в таблиці 1.

Цифровізація банківських послуг в умовах воєнного стану супроводжується не лише зміною каналів взаємодії банків із клієнтами, а й трансформацією організаційної моделі функціонування банківського сектору. Внаслідок переходу до

Таблиця 1. Основні цифрові технології, що застосовуються у банківському секторі

Технологія	Характеристика
Штучний інтелект	Використовується для автоматизації процесів, аналізу великих масивів даних, створення чат-ботів та персоналізації послуг
Машинне навчання	Дозволяє прогнозувати поведінку клієнтів, оцінювати кредитні ризики та виявляти шахрайські операції
Блокчейн	Забезпечує прозорість, безпеку транзакцій та скорочення витрат на посередників
Хмарні технології	Дають можливість масштабування сервісів, зберігання даних та оптимізації ІТ-інфраструктури

Джерело: сформовано автором на основі [3; 6] та даних НБУ.

дистанційних сервісів, розширення мобільного банкінгу та зростання питомої ваги електронних платежів відбувається поступове скорочення потреби у розгалуженій мережі фізичних відділень. Така тенденція є наслідком як технологічного оновлення банківської діяльності, так і необхідності забезпечення безперервності фінансових операцій в умовах воєнного стану.

За даними Національного банку України, у 2022—2024 роках відбувається стрімке зростання рівня цифровізації фінансових послуг, що проявляється у збільшенні частки безготівкових операцій.

За даними Національного банку України, кількість діючих структурних підрозділів банків в Україні упродовж 2021—2026 років демонструє стійку тенденцію до зменшення. Якщо на початок 2021 року в системі функціонувало 7134 структурних підрозділи, то станом на 01.01.2026 р. їх кількість скоротилася до 4815 [10]. Це свідчить про активне заміщення традиційних форматів обслуговування цифровими каналами взаємодії з клієнтами, а також про адаптацію банківського сектору до нових умов функціонування (рис. 1).

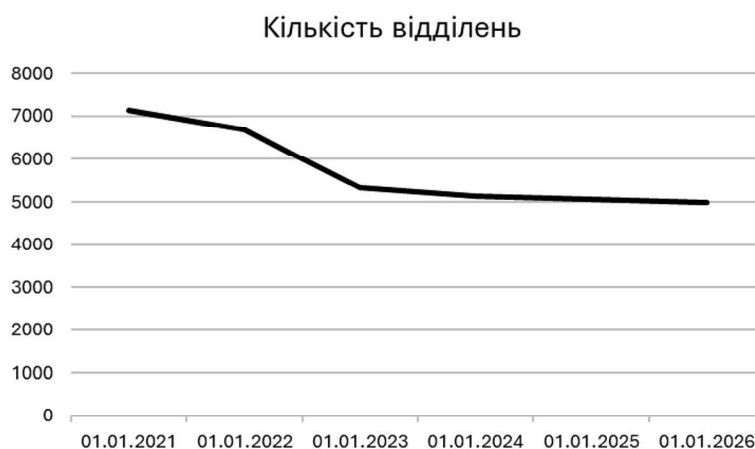

Рис. 1. Динаміка кількості діючих структурних підрозділів банків України у 2021—2026 рр.

Джерело: складено автором на основі даних Національного банку України [10].

Представлена динаміка підтверджує, що найбільш інтенсивне скорочення мережі відділень припало на 2022—2023 роки, коли банківська система була змушена одночасно реагувати на воєнні ризики, зміни територіальної доступності та прискорення цифрової трансформації. Водночас починаючи з 2024 року темпи скорочення дещо уповільнилися, що свідчить про поступову стабілізацію організаційної структури банківського сектору.

Більш детально ці трансформації ілюструють дані щодо найбільших банків України, наведені в таблиці 2.

Дані таблиці 2 свідчать, що найбільше скорочення мережі структурних підрозділів у 2021—2026 роках відбулося в АТ "Ощадбанк" та АТ КБ "ПриватБанк", що пояснюється як масштабністю їх мережі, так і активним розвитком цифрових сервісів. Водночас ПУМБ демонструє відносну стабільність кількості підрозділів, що може свідчити про більш обережну модель оптимізації фізичної присутності. Отже, статистика НБУ підтверджує, що цифровізація банківських послуг в умовах війни не лише забезпечує стійкість фінансових операцій, а й істотно впливає на організаційну архітектуру банківського сектору України.

Зростання частки безготівкових операцій свідчить про високий рівень адаптації банківського сектору до умов воєнного стану та результативність впровадження цифрових технологій у фінансовій сфері. Така динаміка обумовлена не лише технологічним розвитком, але й трансформацією поведінки клієнтів, які дедалі частіше віддають перевагу дистанційним каналам обслуговування через їх зручність, швидкість та підвищений рівень безпеки. Це також вказує на формування нової моделі взаємодії між банками та клієнтами, в якій цифрові канали стають домінуючими [1].

Таблиця 2. Кількість діючих структурних підрозділів окремих банків України

Банк	01.01.2021	01.01.2024	01.01.2026	Відхилення, од.	Зміна, %
Ощадбанк	1837	1182	1131	-706	-38,4
ПриватБанк	1717	1132	1058	-659	-38,4
Райффайзен Банк	396	332	292	-104	-26,3
УКРСИББАНК	272	223	217	-55	-20,2
ПУМБ	224	221	219	-5	-2,2

Джерело: складено автором на основі даних Національного банку України.

Водночас розширення масштабів цифрових операцій супроводжується зростанням кіберризиків, що є об'єктивним наслідком підвищення залежності банківської системи від інформаційно-комунікаційних технологій. Порушення безпеки даних може призводити до втрати довіри клієнтів, фінансових збитків, пов'язаних із ліквідацією наслідків кібератак, а також до юридичних наслідків у вигляді штрафних санкцій та судових позовів [5]. Це свідчить про необхідність посилення систем кіберзахисту, впровадження сучасних механізмів управління ризиками та підвищення рівня цифрової грамотності користувачів [2].

Аналіз динаміки частки безготівкових операцій в Україні демонструє стійку тенденцію до зростання рівня цифровізації фінансових послуг із подальшим уповільненням темпів приросту у 2024—2025 роках. Якщо у 2019 році частка безготівкових операцій становила близько 50%, то у 2021 році перевищила 60%, а у 2023—2024 роках досягла понад 90% за кількістю операцій. У 2025 році цей показник стабілізувався на рівні близько 95%, що свідчить про досягнення високого рівня цифрової зрілості банківського сектору [10]. Водночас за сумою операцій частка безготівкових розрахунків становить близько 65%, що пояснюється збереженням використання готівки у великих операціях та окремих сегментах економіки (рис. 2).

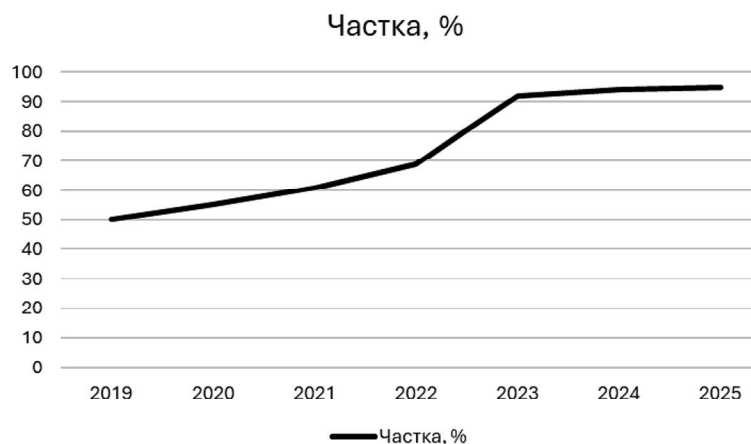

Рис. 2. Динаміка частки безготівкових операцій в Україні у 2019—2025 рр., %

Джерело: сформовано автором за даними НБУ [10].

Цифровізація банківських послуг значно розширює можливості клієнтів, забезпечуючи доступ до фінансових операцій у режимі реального часу незалежно від місця перебування. Зокрема, клієнти мають можливість здійснювати грошові перекази, оплачувати послуги, контролювати стан рахунків та користуватися іншими фінансовими сервісами без необхідності відвідування банківських установ. Це особливо важливо в умовах воєнного стану, коли фізичний доступ до банківських відділень може бути обмеженим або небезпечним.

Водночас цифровізація сприяє зміні організаційної структури банків. Спостерігається тенденція до скорочення кількості фізичних відділень та переходу до цифрових форматів обслуговування. Банки оптимізують свою діяльність, зменшуючи витрати на утримання мережі відділень та переорієнтовуючи ресурси на розвиток цифрових платформ. Така трансформація є закономірною відповіддю на зміну потреб клієнтів та розвиток фінансових технологій.

Цифрова трансформація банківського сектору також сприяє формуванню нових бізнес-моделей, зокрема розвитку повністю цифрових банків, що відповідає тенденціям розвитку цифрового банкінгу в країнах Центрально-Східної Європи [9]. Такі банки функціонують без фізичних відділень та надають всі послуги через цифрові платформи. Основними передумовами розвитку таких моделей є високий рівень розвитку інформаційних технологій, інтеграція банків із фінтех-компаніями та орієнтація на інноваційні підходи до обслуговування клієнтів.

Отже, цифровізація банківських послуг в умовах воєнного стану є ключовим чинником забезпечення ефективного функціонування банківської системи. Вона сприяє підвищенню продуктивності банків, розширенню доступу до фінансових послуг, трансформації бізнес-моделей та формуванню нових напрямів розвитку банківського сектору. Водночас цифровізація потребує комплексного підходу до управління ризиками, зокрема у сфері кібербезпеки, що є необхідною умовою забезпечення стабільності фінансової системи.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що цифровізація банківських послуг в умовах воєнного стану виступає ключовим фактором забезпечення стійкості та адаптивності банківської системи України. Вона забез-

печує безперервність фінансових операцій, розширює доступ населення до фінансових послуг та сприяє трансформації організаційної структури банківського сектору, що відповідає загальносвітовим трендам розвитку фінансових технологій [7]. Статистичні дані свідчать про суттєве зростання частки безготівкових операцій та одночасне скорочення мережі фізичних відділень, що підтверджує зміну моделі функціонування банків у напрямі цифрової орієнтації.

Встановлено, що цифровізація виконує компенсаторну функцію, дозволяючи банківській системі ефективно функціонувати навіть за умов обмеженої фізичної інфраструктури. Водночас вона зумовлює структурні зміни у діяльності банків, пов'язані з оптимізацією витрат, переорієнтацією ресурсів на розвиток цифрових платформ та зростанням ролі інформаційних технологій у забезпеченні конкурентоспроможності банківських установ.

Разом із позитивними ефектами цифровізації, встановлено зростання значущості кіберризиків, що потребує вдосконалення систем управління безпекою та посилення регуляторного нагляду. Це свідчить про необхідність комплексного підходу до розвитку цифрових банківських сервісів, який має поєднувати інноваційність, ефективність та безпеку.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі доцільно пов'язати з поглибленим аналізом ефективності цифрових банківських платформ, оцінкою впливу фінансових технологій на фінансову стійкість банків, а також розробкою моделей управління цифровими ризиками. Окремої уваги потребує дослідження ролі цифрових валют, відкритого банкінгу (open banking) та інтеграції банківського сектору України до європейського фінансового простору в умовах повоєнного відновлення.

Література:

1. Береславська О. Трансформація банківських послуг в умовах цифровізації. Економіка та суспільство. 2024. № 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-99> (дата звернення: 27.03.2026).
2. Бондаренко Л. О., Подарин А. В. Особливості діджитал-трансформації банківського сектору України. Економіка та суспільство. 2022. № 41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-28> (дата звернення: 21.03.2026).
3. Кльоба А. Г. Цифровізація — інноваційний напрям розвитку банків. Ефективна економіка. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2018/86.pdf (дата звернення: 07.03.2026).

4. Копилова О. В., Пічугіна Ю. В., Гончар К. О. Діджиталізація банківського сектору України — виклики та перспективи. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-47> (дата звернення: 02.04.2026).

5. Левченко В. П., Чернишов М. О. Управління фінансовою безпекою банків в умовах цифровізації. Матеріали конференції КНУТД. 2023. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24070/1/IMPER_2023_P182-184.pdf (дата звернення: 07.04.2026).

6. Сташук О. В., Мартинюк Р. О. Специфіка застосування когнітивних технологій та штучного інтелекту в сучасній банківській діяльності. Економічний форум. 2021. № 1(3). С. 134—138.

7. Deloitte. Banking and Capital Markets Outlook. 2024. URL: <https://www2.deloitte.com> (дата звернення: 03.04.2026).

8. International Monetary Fund. Ukraine: Financial System Stability Assessment. 2024. URL: <https://www.imf.org> (дата звернення: 07.04.2026).

9. KPMG. Digital Banking Trends in Central and Eastern Europe. 2023. URL: <https://kpmg.com> (дата звернення: 01.04.2026).

10. National Bank of Ukraine. Financial Stability Report. 2025. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2026).

11. World Bank. Digital Development Overview: Ukraine. 2024. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 18.03.2026).

konferentsii KNUTD, available at: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24070/1/IMPER_2023_P182-184.pdf (Accessed 07.04.2026).

6. Stashchuk, O.V. and Martyniuk, R.O. (2021), "Specifics of cognitive technologies and artificial intelligence application in modern banking activity", Ekonomichnyi forum, vol. 1 (3), pp. 134—138.

7. Deloitte (2024), "Banking and Capital Markets Outlook", available at: <https://www2.deloitte.com> (Accessed 03.04.2026).

8. International Monetary Fund (2024), "Ukraine: Financial System Stability Assessment", available at: <https://www.imf.org> (Accessed 07.04.2026).

9. KPMG (2023), "Digital Banking Trends in Central and Eastern Europe", available at: <https://kpmg.com> (Accessed 01.04.2026).

10. National Bank of Ukraine (2025), "Financial Stability Report", available at: <https://bank.gov.ua> (Accessed 15.03.2026).

11. World Bank (2024), "Digital Development Overview: Ukraine", available at: <https://www.worldbank.org> (Accessed 18.03.2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 24.04.26

Прорецензовано / Revised: 01.05.26

Дата публікації / Published: 12.05.26

References:

1. Bereslavskaya, O. (2024), "Transformation of banking services in the context of digitalization", Ekonomika ta suspilstvo, vol. 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-99>.

2. Bondarenko, L.O. and Podaryn, A.V. (2022), "Peculiarities of digital transformation of the banking sector of Ukraine", Ekonomika ta suspilstvo, vol. 41. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-28>.

3. Klioba, L.H. (2018), "Digitalization as an innovative direction of bank development", Efektyvna ekonomika, vol. 12, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/86.pdf (Accessed 07.03.2026).

4. Kopylova, O.V., Pichuhina, Yu.V. and Honchar, K.O. (2023), "Digitalization of the banking sector of Ukraine — challenges and prospects", Ekonomika ta suspilstvo, vol. 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-47> (Accessed 02.04.2026).

5. Levchenko, V.P. and Chernyshov, M.O. (2023), "Management of financial security of banks in the context of digitalization", Materialy

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток**

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663